

**UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN  
IAȘI**

**FACULTATEA DE LITERE**

**ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE**

**Translating Pharmaceutical Texts for Non-Specialist  
Readers**

**(Traducerea textelor farmaceutice pentru cititorii  
nespecializați)**

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. DIMITRIU Rodica

Doctorandă: MANGHER O. Ana-Maria (căs. Chițac)

Iași, 2024



## ANUNȚ

La data de 12.07.2024, orele 10:00, în Laboratorul C al Facultății de Litere (et.III), drd. **MANGHER O. Ana-Maria (căs. Chițac)** va susține, în ședință publică, teza de doctorat cu titlul “Translating Pharmaceutical Texts for Non-Specialist Readers”, în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Comisia de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

Prof. univ. dr. **Rodica ALBU**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conducător științific:

Prof. univ. dr. **Rodica DIMITRIU**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Referenți:

Prof. univ. dr. **Elena CROITORU**, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Prof. univ. dr. **Loredana PUNGĂ**, Universitatea de Vest din Timișoara

Conf. univ. dr. **Teodora GHIVIRIGĂ**, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Vă invităm să participați la ședința de susținere a tezei.

Teza poate fi consultată la Biblioteca Facultății de Litere.



# Cuprins

<b>Introduction</b> .....	5
<b>Chapter I: Theoretical Premises, Terminological Distinctions</b> .....	13
<b>Introduction</b> .....	13
<b>1.1. Text vs. discourse</b> .....	14
<i>1.1.1. Defining text</i> .....	14
<i>1.1.2. Defining discourse</i> .....	16
<b>1.2. Text genre vs. text type</b> .....	19
<i>1.2.1. Defining genre</i> .....	19
<i>1.2.2. Defining text-type</i> .....	23
<b>1.3. Classifications of text-types</b> .....	26
<b>1.4. Characteristics of Specialised Texts</b> .....	32
<i>1.4.1. Linguistic Features of Specialised Discourse</i> .....	33
1.4.1.1. Terminology.....	34
1.4.1.2. Lexical bundles.....	35
1.4.1.3. Metaphor.....	36
1.4.1.4. Visual elements.....	37
<i>1.4.2. Syntactic Features of Specialised Discourse</i> .....	38
1.4.2.1. The Use of Passive Voice.....	38
1.4.2.2. Verbal Tenses.....	39
1.4.2.3. Depersonalization.....	39
1.4.2.4. Nominalization.....	39

1.4.2.5. Sentence Complexity.....	40
1.4.3. <i>Textual Features of Specialised Discourse</i> .....	41
<b>1.5. Types of Medical Texts.....</b>	<b>44</b>
1.5.1. <i>Popularization of Medical Discourse</i> .....	48
<b>1.6. Types of Pharmaceutical Texts.....</b>	<b>49</b>
<b>Conclusions.....</b>	<b>50</b>
<b>Chapter II: Translating Medical and Pharmaceutical Texts.....</b>	<b>51</b>
<b>Introduction.....</b>	<b>51</b>
<b>2.1. Text-linguistic perspectives.....</b>	<b>54</b>
<b>2.2. Functionalist theories.....</b>	<b>67</b>
2.2.1. <i>Reiss's translation-oriented text typologies</i> .....	67
2.2.2. <i>Vermeer's skopos theory</i> .....	69
2.2.3. <i>Nords's model of Source-Text Analysis</i> .....	71
2.2.3.1. Extratextual factors.....	73
2.2.3.2. Intratextual factors.....	78
2.2.3.3. Effect.....	89
<b>2.3. Translation strategies and procedures.....</b>	<b>90</b>
<b>Conclusions.....</b>	<b>99</b>
<b>Chapter III: The Translation of the Patient Information Leaflets.....</b>	<b>101</b>
<b>Introduction.....</b>	<b>101</b>
<b>3.1. Patient Information Leaflets: textual particularities.....</b>	<b>104</b>

<b>3.2. Corpus presentation</b> .....	110
<b>3.3. Translation problems – a functionalist perspective</b> .....	112
3.3.1. <i>Pragmatic translation problems</i> .....	114
3.3.2. <i>Convention-related translation problems</i> .....	117
3.3.3. <i>Linguistic translation problems</i> .....	122
3.3.3.1. Abbreviations and acronyms.....	122
3.3.3.2. Terminology .....	126
3.3.3.3. Sentence structure.....	139
3.3.3.4. Variations in the message form.....	144
3.3.4. <i>Text-specific translation problems</i> .....	146
<b>3.4. Translation strategies and procedures – a quantitative approach</b> .....	147
<b>Conclusions</b> .....	150

**Chapter IV: The Translation of the Drug Advertisements**..... 153

<b>Introduction</b> .....	153
<b>4.1. Drug Advertisements: textual particularities</b> .....	154
<b>4.2. Corpus presentation</b> .....	156
<b>4.3. Translation problems – a functionalist perspective</b> .....	158
4.3.1. <i>Pragmatic translation problems</i> .....	159
4.3.2. <i>Convention-related translation problems</i> .....	164
4.3.3. <i>Linguistic translation problems</i> .....	168
4.3.3.1. Terminology.....	168
4.3.3.2. Sentence structure .....	170
4.3.4. <i>Text-specific translation problems</i> .....	172

<b>4.4. Translation strategies - a qualitative approach.....</b>	<b>173</b>
<b>4.5. Translation strategies - a quantitative approach.....</b>	<b>187</b>
<b>Conclusions.....</b>	<b>190</b>
<b>Final Conclusions.....</b>	<b>193</b>
<b>Bibliography.....</b>	<b>199</b>
<b>Annex 1 - The Corpus of Patient Information Leaflets.....</b>	<b>215</b>
<b>Annex 2 - The Corpus of Drug Advertisements.....</b>	<b>509</b>
<b>Annex 3 - Translation strategies - a qualitative approach.....</b>	<b>525</b>



## Rezumatul tezei de doctorat

### Translating Pharmaceutical Texts for Non-Specialist Readers

#### (Traducerea textelor farmaceutice pentru cititorii nespecializați)

Teza de față abordează textul farmaceutic ca gen al discursului medical, concentrându-se în mod deosebit asupra traducerii prospectelor și a pliantelor de promovare a produselor farmaceutice. **Obiectivul principal** al cercetării este acela de a identifica problemele de traducere ridicate de aceste texte și de a analiza strategiile de traducere utilizate de către traducătorii medicali atât pentru a facilita o mai bună înțelegere a lor de către publicul larg, cât și, mai ales, pentru a îmbunătăți calitatea textelor în acest domeniu. Alte obiective ale tezei, derivate din cel dintâi, sunt: sintetizarea principalelor repere teoretice din domeniul lingvisticii, traductologiei și al discursului publicitar, care să permită analiza tipurilor de texte propuse; analizarea particularităților textuale ale prospectelor și ale pliantelor de promovare a produselor farmaceutice, care reprezintă subgenuri ale genului farmaceutic și identificarea problemelor de traducere a acestora; identificarea diferențelor culturale ce se cer luate în considerare pe parcursul transpunerii mesajului din limba sursă în limba țintă.

Unul dintre **elementele de noutate** ale acestei cercetări constă în abordarea interdisciplinară a genului farmaceutic și analizarea sa din mai multe perspective: traductologică, lingvistică, pragmatică, culturală și, nu în ultimul rând, din perspectiva retoricii publicistice. Traducerea textelor farmaceutice reprezintă un proces dificil atât din cauza complexității limbajului, care cuprinde termeni din toate domeniile medicinei, cât și a necesității respectării terminologiei specifice și a încadrării traducerii în anumite tipare textuale. Încercarea de a identifica și

generaliza strategiile de traducere optime la care apelează traducătorii pentru a facilita înțelegerea acestor texte de către publicul larg reprezintă un alt element de noutate al acestui demers, în condițiile în care în literatura de specialitate există puține studii care tratează acest subiect. Prin urmare, considerăm alegerea temei de cercetare oportună și novatoare.

Cercetarea noastră îmbină metode *calitative* și *cantitative*. Prin intermediul metodei deductive de cercetare, am analizat modul în care principiile acestor discipline pot fi aplicate în vederea analizării celor două corpusuri de texte investigate. Pornind de la modelul propus de Gideon Toury în *Descriptive Translation Studies and Beyond* (1995), am utilizat metoda corpusurilor de texte pentru a investiga și generaliza, în mod inductiv, problemele de traducere a textelor abordate și a analiza cele mai pertinente strategii utilizate de către traducători. Corpusurile de texte selectate includ 40 de prospecte și 30 de pliante de promovare a produselor farmaceutice, traduse din limba engleză în limba română de către traducători medicali. Am urmarit, în mod special, unele aspecte care ridică probleme de înțelegere, de către publicul larg, și anume, folosirea termenilor hiper-specializați, modificarea complexă a grupului nominal, structura elaborată a frazei, precum și prezența referințelor culturale în cazul traducerii pliantelor de promovare a produselor farmaceutice.

Strategiile utilizate în vederea traducerii acestor texte au fost abordate din perspectivele propuse de Christiane Nord (1991/2005) și de către lingviștii canadieni Jean-Paul Vinay și Jean Darbelnet (1995). Având în vedere modelul funcționalist de traducere propus de Nord precum și tipologia sa textuală am analizat strategiile utilizate de traducătorii medicali, făcând referire la concepte precum *norme de traducere* și *convenții textuale*. De asemenea, am urmărit metodologia de traducere inițiată de Vinay și Darbelnet, făcând distincție între

strategiile de traducere *directă* și *indirectă*, oferind exemple preluate din cele două corpusuri de texte utilizate – cel al prospectelor farmaceutice și, respectiv, al pliantelor de promovare și comentând procedeele pe care traducătorii medicali le-au folosit în transpunerea acestor subgenuri farmaceutice. Având în vedere faptul că investigația noastră s-a bazat pe analiza textuală a celor două corpusuri de texte, metoda de cercetare folosită preponderent a fost cea *calitativă*. Cu ajutorul acestei abordări, am stabilit punți de legătură între literatura de specialitate și secțiunea aplicativă a lucrării și am efectuat analiza tipurilor de texte luate în discuție în scopul realizării obiectivelor propuse.

Prin intermediul *metodei cantitative* de cercetare, am obținut unele date statistice, în urma analizării corpusurilor de texte, pe baza cărora am formulat rezultatele investigației. Cele două corpusuri de texte au fost procesate manual, cuantificând frecvența procedeele de traducere utilizate. Datele statistice obținute ne-au ajutat să identificăm tiparele de traducere și să propunem unele generalizări cu privire la strategiile folosite de traducători în transpunerea prospectelor și a pliantelor de promovare a produselor farmaceutice.

Din punct de vedere structural, teza este alcătuită din patru capitole. **Primul capitol** stabilește cadrul teoretic al lucrării și definește unele concepte de bază cu scopul de a identifica o serie de aspecte utile în traducerea genului farmaceutic. Obiectivul principal al acestui capitol este de a prezenta diferite tipologii textuale din perspectiva unor binecunoscuți lingviști și traductologi și de a determina modul în care tipologia textuală influențează procesul de traducere și, implicit, traducerea textelor farmaceutice care fac obiectul acestei cercetări. În acest capitol am definit termeni precum *text*, *discurs*, *tip de text*, *tipologie textuală*, *gen textual*, *genuri specializate*, *genuri medicale*, înainte de a ne opri asupra *genului farmaceutic* și a *subgenurilor* sale, identificând și explicând relațiile dintre aceste concepte și

implicațiile lor pentru traducere. Înțelegerea modului în care fiecare text se afiliază la o anumită clasă de texte sau gen textual reprezintă un aspect deosebit de important pentru orice traducător, care își va baza strategiile de traducere pe modul în care alte texte aparținând aceluiași gen au fost traduse anterior. Pornind de la ipoteza lui Neubert conform căreia „[t]raducerea este întotdeauna corelată cu modul în care alte texte similare au fost traduse, problemele de traducere întâlnite într-un anumit text fiind caracteristice tipului textual sau genului la care textul respectiv se afiliază” (Neubert, 1992: 91), am identificat problemele de traducere ale celor două subgenuri farmaceutice în discuție, prospectul și textul farmaceutic publicitar. Această abordare ne-a permis să investigăm strategiile și procedeele de traducere la care au recurs traducătorii medicali pentru a obține echivalența funcțională și a facilita înțelegerea acestor texte de către cititorii nespecializați.

**Capitolul al doilea** abordează traducerea prospectului și a pliantului de promovare a produselor farmaceutice, ca subgenuri ale genului farmaceutic, din perspectiva oferită de *lingvistica textului* (Textlinguistik) și *direcția funcționalistă* în traductologie. În prima parte a capitolului sunt investigate cele mai importante repere teoretice din perspectiva unor lingviști de notorietate precum Robert De Beaugrande, Wolfgang Dressler, Albrecht Neubert, cu scopul de a fi utilizate în traducerea subgenurilor farmaceutice luate în discuție. Dintre acestea, abordarea textuală a traducerii inițiată de Neubert (1992), oferă o viziune mai complexă asupra procesului de traducere, arătând că traducătorii trebuie să ia în considerare nu doar o traducere literală a frazelor, ci și corespondențele generale între texte. Practica a demonstrat că transpunerea fidelă a fiecărei fraze nu duce neapărat la o traducere corectă deoarece sensul real al mesajului, efectul dorit poate fi pierdut. Neubert a aplicat conceptul de textualitate și factorii săi determinanți la studierea traducerii, abordând, de asemenea, concepte relevante precum *tip de text*

și *gen textual* în procesul de comparare a textului sursă cu cel țintă. Urmând această direcție, traducătorii au observat că textele aparținând aceluiași gen au aceeași structură internă, aceleași caracteristici lingvistice, modele structurale, precum și aceeași funcție. Prin urmare, răspunsurile la problemele de traducere pot fi găsite analizând modul în care alte texte similare au fost traduse anterior. Pentru a evidenția modul în care principiile lingvisticii textului pot fi utilizate în traducerea genului farmaceutic, am pornit de la investigarea celor șapte standarde de textualitate (aduse pentru prima dată în discuție de De Beaugrande și Dressler 1981), un cadru teoretic și metodologic care poate fi folosit ca model pentru analiza și procesarea textelor în traducere. Pe baza acestui cadru, am efectuat un studiu comparativ între textul sursă și textul țintă și am analizat datele obținute pentru a arăta cum putem aplica principiile lingvisticii textului în traducerea prospectelor și, respectiv, a pliantelor de promovare a produselor farmaceutice. Această analiză a confirmat importanța înțelegerii contextului traducerii, precum și a tipului de text, gen, discurs în care aceasta se încadrează. Investigația lingvistică trebuie să treacă dincolo de limitele propoziției sau ale paragrafului, înglobând textul și chiar discursul medical.

Această secțiune este urmată de prezentarea unora dintre cele mai semnificative teorii funcționaliste ale traducerii - tipologia textuală propusă de Katharina Reiss (1971), teoria scopului traducerii (Skopos) enunțată de Hans Vermeer (1984), taxonomia funcțiilor traducerii inițiată de Christiane Nord (1991/2005) - , conform cărora există o corelație între tipul de text și strategiile de traducere folosite, tipologia textuală influențând, într-o oarecare măsură, redactarea traducerii. Prin urmare, tipologiile textuale reprezintă instrumente valoroase în activitatea traducătorului, ajutându-l să aleagă strategiile cele mai potrivite pentru a reda scopul, funcția și intenția textului sursă. Dintre diversele perspective de

cercetare care au fost utilizate în ultimele decenii pentru a investiga și îmbunătăți traducerea genurilor medicale/farmaceutice, modelul funcționalist s-a dovedit a fi cel mai potrivit. Abordarea funcționalistă încurajează traducătorii să renunțe la perspectiva tradițională, care implică traducerea literală a textelor și să evalueze soluția de traducere în funcție de context, ținând cont de tipul de text, de genul, funcția și scopul textului țintă.

În continuare, este prezentat modelul de traducere Nord (1991/2005), urmat de analiza factorilor extra- și intratextuali ai textului sursă și investigarea lor în vederea traducerii prospectului farmaceutic. Sunt oferite exemple practice din primul corpus, care conține 40 texte și traduceri lor, aparținând acestui subgen. În modelul său de traducere, Nord acordă o atenție deosebită analizei textului sursă, considerând că factorii situației comunicative în care este utilizat un text stabilesc funcția comunicativă a textului respectiv. Acest model oferă linii directoare utile pentru orice proces de traducere și marchează o schimbare semnificativă în evoluția domeniului traductologiei.

Ultima parte a capitolului sintetizează strategiile și tehnicile utilizate în traducerea prospectului și a pliantului de promovare a produselor farmaceutice din perspectiva lingviștilor canadieni Vinay și Darbelnet (1995), făcându-se distincție între procedeele de traducere directă (împrumutul, calchierea și traducerea literală) și indirectă/oblică (modularea, transpoziția, adaptarea și echivalența). Cel mai frecvent utilizate procedee folosite în traducerea celor două subgenuri farmaceutice supuse investigației sunt evidențiate, oferindu-se exemple relevante din ambele corpusuri de texte. Modelul funcționalist Nord (1991/2005), împreună cu reperatele teoretice oferite de lingvistica textului, precum și descrierea strategiilor de traducere, oferă un cadru teoretic util în analiza celor două subgenuri farmaceutice în vederea traducerii. În capitolele următoare, acest model este aplicat celor două

corpusuri de prospecte și, respectiv, pliante de promovare a produselor farmaceutice, pentru a generaliza concluziile cu privire la strategiile cele mai pertinente utilizate în traducerea acestor texte.

**Capitolul al treilea** analizează particularitățile textuale ale prospectului ca subgen distinct al genului farmaceutic, oferă o prezentare a corpusului de texte selectate în vederea analizei, identifică problemele de traducere din perspectiva funcționalistă Nord (1991/2005) și investighează strategiile utilizate pentru soluționarea acestor probleme urmând metodologia de traducere a lui Vinay și Darbelnet (1995).

Între particularitățile enunțate, care disting textul farmaceutic ca subgen aparte al textului medical, menționăm faptul că prospectele farmaceutice se disting prin termeni strict specializați, afluență de neologisme, frecvența substantivelor provenite din infinitive lungi, cuvinte împrumutate din limba greacă și latină, abrevieri, eponime, formule clișeice, complexitate la nivelul frazei și folosirea diatezei pasive. La nivel de analiză cultural - convențională, prospectul prezintă o anumită structură textuală și o organizare particulară a informației în concordanță cu normele și convențiile specifice impuse de natura genului. Fiind unul dintre cele mai utilizate genuri medicale și adresându-se în mod special publicului larg, structura prospectului farmaceutic nu este supusă doar rigorilor de elaborare specifice genului, ci și legislației în vigoare. Un alt aspect important adus în discuție se referă la trăsături precum precizia și claritatea, foarte importante în traducerea prospectelor, deoarece neînțelegerile de orice fel pot pune în pericol viața pacienților. Arătăm, de asemenea, că în prospectele farmaceutice, termenii specializați sunt adesea însoțiți de explicații pentru a permite publicului larg să înțeleagă mai bine conceptele nefamiliare. Imaginile, desenele anumitor proceduri sau dispozitive medicale, precum și tabelele reprezintă suplimente convenționale

frecvent integrate în prospecte. Aceste elemente non-verbale transmit uneori informații chiar mai relevante pentru cititorul nespecializat decât mesajul text.

Din perspectivă funcționalistă, principala funcție comunicativă a prospectului farmaceutic este cea *referențială /informativă* la care se adaugă și funcția *operativă/apelativă*, deoarece astfel de texte informează cititorii despre proprietățile curative ale unui anumit medicament oferind, în același timp, indicații cu privire la utilizarea acestuia. În situația de față, funcțiile textului sursă sunt păstrate, prin urmare considerăm că tipul de traducere cel mai indicat, folosit, de altfel și de traducătorii textelor din corpus, este cel *instrumental - echifuncțional* (Nord 2018:49), fiind vorba despre traduceri orientate către publicul țintă, oferind impresia unor documente originale și nu a unor traduceri.

Pentru partea practică a acestui capitol, am selecționat un corpus de texte (procesat manual), care include patruzeci de prospecte farmaceutice (douăzeci de texte sursă în limba engleză și traducerile lor în română, totalizând în jur de 300 de pagini (vezi Anexa 1)). Textele au fost preluate de pe *The Electronic Medicines Compendium*, un site web care conține informații actualizate despre medicamentele aprobate pentru uz uman în Marea Britanie și, respectiv, de pe site-ul web al Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, care furnizează informații despre medicamentele autorizate pentru utilizare în țara noastră. Principalul criteriu în funcție de care au fost alese aceste prospecte a fost țara în care au fost fabricate medicamentele. Am selectat doar acele medicamente produse în Marea Britanie și Irlanda pentru că am dorit să analizăm texte create de vorbitori nativi de engleză.

În continuare, am analizat aspectele problematice care apar în traducerea prospectelor farmaceutice, pornind de la tipologia lui Nord, care clasifică problemele de traducere în pragmatice, cultural-convenționale, lingvistice și



specifice textului. În opinia lui Nord, fiecare dintre aceste probleme necesită strategii de traducere specifice, iar identificarea lor reprezintă etapa inițială a oricărui proces de traducere. O problemă pragmatică întâlnită frecvent pe parcursul analizei noastre, se referă la denumirile diferite pe care unele medicamente le pot avea în limbile sursă și țintă. În cazul acesta, traducătorii medicali au operat ajustările necesare în limba țintă/română pentru a adapta informația la cunoștințele și așteptările cititorilor români. Prezența termenilor culturali și a eponimelor, care reliefează particularitățile culturale ale textului sursă, a reprezentat un alt aspect problematic de natură pragmatică. Pentru soluționarea acestor probleme, traducătorii au utilizat diferite procedee de traducere orientate spre receptorul țintă precum: explicația, suplimentarea, adaptarea sau chiar omiterea unor termeni specializați, pentru a realiza o traducere adecvată din punct de vedere funcțional. Pentru a identifica și soluționa problemele de traducere cultural-convenționale, a fost necesară investigarea convențiilor constitutive (ceea ce o anumită cultură acceptă ca traducere), legate de organizarea textuală, de formatul prospectului în limbile sursă și țintă și adaptarea traducerii în funcție de normele culturale ale publicului țintă. Am remarcat utilizarea pe scară largă a pronumelui de politețe „dumneavoastră” în traducerea în limba română a prospectelor. Folosirea acestui pronume implică respect și atribuie un grad de formalitate specific convențiilor culturale caracteristice acestui subgen în limba română. Fără îndoială, cel mai problematic aspect în traducerea prospectului farmaceutic, se leagă de nivelul lingvistic. Prezența termenilor hiper-specializați, a termenilor de origine greacă și latină, nominalizările, modificarea complexă a grupului nominal, termenii abreviați și acronimici, structura exhaustivă a frazei reprezintă doar câteva dintre problemele lingvistice investigate. Abordarea acestui nivel reprezintă un proces dificil nu doar din cauza complexității limbajului dar și a necesității respectării terminologiei

specifice, a evaluării soluției de traducere în funcție de context, ținând cont de tipul de text, genul, funcția și scopul textului țintă. În ceea ce privește problemele de traducere specifice textului, întrucât prospectul farmaceutic este un subgen medical standardizat, al cărui conținut și structură sunt extrem de bine reglementate, concluzionăm că traducerea lor nu a implicat probleme de acest gen.

După cum am menționat anterior, strategiile folosite în soluționarea problemelor de traducere a prospectului farmaceutic sunt analizate, folosind drept suport teoretic, metodologia propusă de Vinay și Darbelnet (1995). Procedeele de traducere directă, precum calculul și împrumutul au fost folosite pentru a transpune, de regulă, numele instituțiilor care reglementează utilizarea medicamentelor, și, respectiv, unii termeni specializați compuși și pentru a înlocui conceptele inexistente în limba țintă/română. În analizele noastre am constatat că majoritatea termenilor împrumutați aparțin categoriei nominale, incluzând termeni care denumesc nume de medicamente, ingrediente active, dispozitive și proceduri medicale. Strategiile indirecte/oblice de traducere au fost aplicate atunci când nu a fost posibilă transferarea mesajului din textul sursă în textul țintă din cauza lipsei de concepte sau structuri paralele în limba română. Transpoziția și modularea au avut un rol important în naturalizarea mesajului tradus în vederea realizării unei traduceri instrumentale, adecvată din punct de vedere funcțional. Deși investigate separat, analizele au arătat faptul că, în majoritatea cazurilor, transpunerea fiecărei fraze a implicat utilizarea mai multor procedee pentru a reda cu acuratețe mesajul din textul sursă în textul țintă.

**Capitolul al patrulea** analizează simetric particularitățile și problemele de traducere suscitade de *pliantele de promovare a produselor farmaceutice*, analizând strategiile folosite de traducătorii medicali pentru a facilita receptarea acestor texte de către publicul larg de cititori, nespecializați în domeniul farmaceutic. Pliantele

de promovare a produselor farmaceutice presupun o abordare interdisciplinară, deoarece includ cercetări atât din domeniul retoricii publicistice cât și al discursului medical /farmaceutic. Prin urmare, am investigat discursul publicitar pentru a prelua elementele necesare în vederea analizării tipului de text supus cercetării. Am abordat pliantul de promovare farmaceutică dintr-o perspectivă pragmatică, oferind o descriere detaliată a formei lingvistice (lexic, frazeologie, sintaxă, punctuație), a componentelor unei reclame publicitare (titlul, textul propriu-zis, sloganul) precum și a elementelor de imagine care sunt în stransă legătură cu limbajul și textul propus.

Între trăsăturile definitorii pentru acest subgen textual, evidențiem într-un subcapitol dedicat în mod special acestui aspect faptul că *pliantul de promovare a produselor farmaceutice* se individualizează prin prezența elementelor vizuale, lingvistice și a tehnicilor de persuasiune folosite pentru a convinge potențialii consumatori să cumpere un anumit produs. Din punct de vedere al limbajului, textul publicitar farmaceutic se distinge prin claritate, concizie, expresivitate și uneori extravaganță creată prin asocieri neașteptate de cuvinte. Reclamele la medicamente urmăresc să atragă atenția folosind un mesaj relativ scurt. Acest lucru se realizează prin intermediul imperativelor sau al propozițiilor scurte, uneori chiar eliptice.

Toate aceste elemente sugerează că pliantul de promovare a produselor farmaceutice reprezintă un subgen textual al cărui scop este de a influența potențialii consumatori să achiziționeze un anumit medicament, prin urmare funcția sa principală este *apelativă/operativă/persuasivă/imperativă*, după cum a fost numită de diferiți lingviști. Întrucât pliantul publicitar farmaceutic oferă și informații despre produsul promovat, el îndeplinește și o funcție *informativă/referențială*.

Corpusul de texte aparținând acestui subgen selecționat în vederea analizei este alcătuit din treizeci de pliante de promovare pentru medicamente fără prescripție medicală și produse dermatologice utilizate în tratamentul diferitelor

probleme ale pielii și scalpului (vezi Anexa 2). Principalul criteriu după care aceste pliante publicitare care alcătuiesc corpusul au fost selectate astfel încât să ofere o paletă cât mai variată de probleme de traducere suscitade de acest tip de texte. Analizele strategiilor de traducere folosite de traducători au reliefat eficiența lor atât în ceea ce privește transferul semantic cât și ajustarea textului sursă la particularitățile culturii țintă, scopul final fiind ca mesajul tradus să exercite un impact similar asupra receptorului din această cultură.

Înainte de a analiza aspectele problematice care apar în traducerea pliantului de promovare a produselor farmaceutice și strategiile utilizate în vederea soluționării lor, am început prin a identifica tipul de traducere la care au recurs traducătorii în scopul de a păstra atât funcțiile comunicative ale acestui subgen cât și particularitățile sale în cultura țintă. Astfel, am observat că traducătorii au abordat o traducere instrumentală - *echifuncțională*, textul tradus păstrând funcțiile textului sursă, dar oferind, în același timp, soluții de traducere suficient de libere, chiar creative uneori.

Problemele de traducere au fost abordate conform clasificării prezentate în capitolul anterior (Nord 1991/2005), în cadrul căreia se disting probleme pragmatice, cultural-convenționale, lingvistice și specifice textului. Un element de dificultate în ceea ce privește traducerea textului de promovare farmaceutică, asupra căruia ne-am oprit în mod deosebit, se referă la adecvarea culturală a mesajului transmis. Publicitatea unui produs se poate dovedi inefficientă ca urmare a nerespectării diferențelor socioculturale de interpretare, ceea ce duce la o promovare inoperantă din punct de vedere retoric a produsului. Prin urmare, pe lângă cunoștințele lingvistice, traducătorul a trebuit să respecte anumite „convenții” legate de particularitățile culturale ale publicului țintă (Nord,1991/2005).

Înțelegerea contextului legal în care medicamentele sunt promovate în România a reprezentat un prim pas în abordarea problemelor pragmatice. Printre aspectele discutate menționăm traducerea denumirilor unor medicamente sau a brandurilor farmaceutice. Astfel, arătăm în această secțiune a capitoului faptul că Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, a dispus ca denumirile de marcă ale anumitor medicamente să fie păstrate în forma lor originală, în timp ce altele să fie traduse în limba țintă/română, uneori cu modificări fonetice minore, în conformitate cu normele lingvistice ale limbii române.

În abordarea problemelor cultural-convenționale, am observat că nu există discrepanțe vizibile în ceea ce privește convențiile sau normele textuale între culturile sursă și țintă, dat fiind faptul că ambele culturi aparțin spațiului european. Cu toate acestea, au fost necesare unele ajustări pentru ca traducătorii să se asigure că mesajul va avea impactul scontat în cultura țintă/română, de exemplu: utilizarea pronumelui de politețe, modificarea unor elemente suprasegmentale pentru a fi respectate normele ortografice din limba română, adaptarea imaginilor pentru a fi evitate anumite subiecte tabu în cultura țintă etc. Deși pliantul de promovare a produselor farmaceutice se adresează cititorilor nespecializați, am observat că acest subgen încorporează frecvent terminologie științifică, cu o funcție de persuadare, spre a oferi certitudinea că produsul promovat este rezultatul unor cercetări științifice, terminologie ce devine frecvent problematică în traducere. Pe de altă parte, datorită reglementărilor și normelor stricte la care este supus pliantul de promovare farmaceutică, am concluzionat că traducerea acestuia nu a ridicat probleme specifice textului, în accepțiunea dată acestui tip de dificultăți de clasificarea lui Nord.

În ceea ce privește strategiile utilizate, traducătorii au folosit, ca și în cazul prospectului farmaceutic, traducerea instrumental-echifuncțională, centrată pe receptorul textului țintă, ceea ce a presupus anumite naturalizări în raport cu originalul în vederea înțelegerii exacte a mesajului. Totuși, pentru a aborda referințele culturale și a asigura naturalitatea limbii, traducătorii au recurs la strategii care diferă considerabil de cele utilizate în alte subgenuri ale textelor farmaceutice (de exemplu, în traducerea prospectului), folosind, pe lângă proceduri indirecte inerente, precum transpoziția și modularea, tehnici mai libere de traducere precum suplimentarea, omisiunea, adaptarea și, ocazional, transformări mai radicale ale textului original.

În timp ce analiza calitativă a prospectului și, respectiv, a pliantului de promovare a produselor farmaceutice ne-a ajutat să identificăm trăsăturile caracteristice și să reliefăm aspectele problematice ale traducerii acestor subgenuri, perspectiva cantitativă a oferit o înțelegere mai precisă a prevalenței strategiilor de traducere utilizate, ajutându-ne să generalizăm concluziile cercetării. În ceea ce privește traducerea prospectului farmaceutic rezultatele au arătat că procedeele de traducere directă sunt predominante, având un procent de 58,91%, în timp ce procedeele de traducere indirectă cumulează restul de 41,09%.

Pe de altă parte, analiza cantitativă a principalelor strategii utilizate în traducerea pliantului de promovare a produselor farmaceutice a demonstrat că procedeele de traducere orientate către receptorul din cultura țintă, cum ar fi suplimentarea, omisiunea, adaptarea, la care se adaugă și procedeele de traducere indirectă, precum modularea și transpoziția predomină în traducerea acestui subgen, totalizând un procent de 61,62%, din instanțele de traducere. Procedeele de traducere directă, care includ traducerea literală, împrumutul și calculul cumulează doar un procent de 38,37%. Concluzionăm că tipul de traducere abordat a fost cel

*instrumental - echifuncțional* , - în terminologia lui Nord -, diferența dintre cele două subgenuri constând doar în „gradul de libertate” (și prevalența strategiilor utilizate) al traducătorilor, care a fost considerabil mai mare în cazul pliantului de promovare a produselor farmaceutice.

Analizând contextul datelor obținute, am dedus că există o legătură directă între tiparele textuale ale acestor subgenuri, funcția lor comunicativă și procedeele utilizate în traducere. Întrucât prospectele farmaceutice se caracterizează prin termeni strict specializați, precizie și imparțialitate în transmiterea informațiilor, având o funcție referențială/ informativă la care se adaugă și cea apelativă, în traducerea lor prevalează strategiile de traducere directă. Pe de altă parte, pliantele de promovare a produselor farmaceutice se disting prin expresivitate, tehnici lingvistice și retorice menite să atragă atenția cititorilor și să-i convingă să cumpere un anumit medicament, îmbinând funcția apelativă/operativă cu cea informativă și expresivă. Astfel, în traducerea lor predomină procedeele de traducere indirectă, permițând traducătorului să recurgă la strategii mai complexe, pentru a reda în mod natural sensul în cultura țintă și a realiza o traducere adecvată din punct de vedere funcțional.

În încheiere, dorim să menționăm că încercarea noastră de a procesa manual cele două corpusuri de texte a avut și unele limite inerente, cum ar fi, de pildă, imposibilitatea inventarierii tuturor instanțelor de traducere. În același timp, sperăm că prin acest demers am oferit perspective noi asupra unui domeniu insuficient cercetat, venind în sprijinul viitorilor cercetători interesați de transpunerea acestor texte, și, implicit, al publicului larg, care va beneficia de traduceri de o mai bună calitate, sub aspectul clarității și al accesibilității lor.

## Referințe bibliografice

### I. Surse primare

#### A. Corpus

##### *A1. Prospectul farmaceutic*

- [1] **Acid Ibadronic 150mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [2] **Adagin 200mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [3] **Almiden 5mg comprimate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [4] **Almodipine 5mg Tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [5] **Arimidex 1mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [6] **Arimidex 1mg film - coated tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [7] **Astrium 5mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [8] **Augumentin 400/57mg**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [9] **Augumentin BIS 400/57 mg**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).



- [10] **Bleomicină 15000 IU pulbere pentru soluție injectabilă**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [11] **Bleomycin 15000 IU Powder for solution for injection /infusion**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [12] **Buplex 200mg film-coated tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [13] **Crestor 5mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [14] **Crestor 5mg film-coated tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [15] **Emtricitabină/Tenofovir disoproxil Accord 200mg/245mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [16] **Emtricitabine/Tenofovir disoproxil 200mg/245mg film-coated tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [17] **Fibrovein 0,2%, 0,5%, 1%, 3% Soluție Injectabilă**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [18] **Fibrovein 0,2%, 0,5%, 1%, 3% Solution for Injection**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [19] **Gaviscon Mentol suspensie orală**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [20] **Gaviscon Peppermint Liquid Relief**, in print.
- [21] **Ibuprofen 400mg Film-coated Tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online:

- <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [22] **Nexium 20mg comprimate gastrorezistente**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [23] **Nexium 20mg gastro-resistant tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [24] **Nurofen 200mg drajeuri**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [25] **Nurofen 200mg Tablets and Nurofen 200mg Caplets**, in print.
- [26] **Panadol Extra 500mg /65mg comprimate filmate**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [27] **Panadol Extra Advance 500mg/65mg Tablets**, in print.
- [28] **Pavtide Diskus 500 micrograme/100micrograme pulbere de inhalat**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [29] **Rosuvastatin 5mg film-coated tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [30] **Seretide Diskus 50 micrograme/100 micrograme pulbere de inhalat**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [31] **Seretide Diskus 50 microgram/100microgram/dose inhalation powder, pre-dispended**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [32] **Strepsils Honey and Lemon Lozenges**, in print.
- [33] **Strepsils Miere si Lămâie pastile**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [34] **Suboxone 2mg/0,5 mg**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).

- [35] **Suboxone 2mg/0,5mg sublingual tablets**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [36] **Viani Accuhaler 500 microgram/100microgram/dose inhalation powder, pre-dispensed**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [37] **Zinnat 125mg/5ml granules for oral suspension**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [38] **Zinnat 125mg/5ml granule prntru suspensie orală**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [39] **Zovirax Cream**, Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [40] **Zovirax 50mg/g cremă**, Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).

#### *A2. Pliantul de promovare a produselor farmaceutice*

- [41] **Baliema** - Sănătate intimă, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [42] **Beliema** -Vaginal Health, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [43] **Biopron** - Gut Health, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [44] **Biopron** - Sănătatea tractului digestiv, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [45] **Dermacol** - the brand advertisement, available online: <https://www.notino.com>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [46] **Dermacol** - reclama la brandul de dermatocosmetice, available online: <https://www.notino.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [47] **Dermacol Colagen**, available online: <https://www.notino.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).

- [48] **Dermacol Collagen**, available online: <https://www.notino.com>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [49] **Eau Thermale Avène**, available online: <https://www.notino.com>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [50] **Eau Thermale Avène**, available online: <https://www.notino.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [51] **Martians - Kids Supplements**, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [52] **Minimarțieni** - Suplimente alimentare pentru copii, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [53] **Nurofen** - the brand advertisement, available online: [www.nurofen.co.uk](http://www.nurofen.co.uk), (Last accessed: 15.10.2023).
- [54] **Nurofen** - reclama la brandul de medicamente, available online: [www.nurofen.ro](http://www.nurofen.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [55] **Nurofen** - medicine advertisement, available online: [www.nurofen.co.uk](http://www.nurofen.co.uk), (Last accessed: 15.10.2023).
- [56] **Nurofen** - reclama la medicament, available online: [www.nurofen.ro](http://www.nurofen.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [57] **Proenzi** - Îngrijirea articulațiilor, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [58] **Proenzi** - Joint Care, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [59] **Prostenal** - Male Health, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [60] **Prostenal** - Sănătate masculină, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [61] **Revalid Hair Tonic**, available online, [www.revalid.com](http://www.revalid.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [62] **Revalid - Hair Tonic**, available online: [www.revalid.ro](http://www.revalid.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [63] **Revalid Regrowth Serum**, available online: [www.revalid.com](http://www.revalid.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [64] **Revalid - Regrowth Serum**, available online: [www.revalid.ro](http://www.revalid.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [65] **Sinulan** - Respiratory Health, available online: [www.walmartgroup.stada](http://www.walmartgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).

- [66] **Sinulan** - Sănătatea sistemului respirator, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [67] **Urinal** - Sănătatea tractului urinar, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [68] **Urinal** - Urinary Tract Health, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [69] **Walmark** -Vitamine, Minerale și Extracte din plante, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).
- [70] **Walmark** - Vitamins, Minerals and Herbal Extracts, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).

## II. Surse secundare

ANDRIESEN, Simon, (2006), “Medical Translation: What is It and What Can the Medical Writer Do to Improve its Quality”, in *AMWA Journal*, vol.21, no.4, pp.157-159.

ARGEG, Garsa Mousbah., (2015), “The problems of Translating Medical Terms from English into Arabic”, *Durham theses*, Durham University at Durham E-Theses Available online, available online: <http://etheses.dur.ac.uk/11166>, (Last accessed: 15.10.2023).

ARROYO, Marisa, D., (2013), “Scientific Language in Skin-Care Advertising: Persuading through Opacity”, in *RESLA* 26/2013, 197-213, available online: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwimu9Ovzq2CAxWDtqQKHUk\\_DVcQFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2F dialnet.unirioja.es%2Fdescarga%2Farticulo%2F4597577.pdf&usg=AOvVaw3kzBp USByeblwNtkp3JAXZ&opi=89978449](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwimu9Ovzq2CAxWDtqQKHUk_DVcQFnoECA4QAQ&url=https%3A%2F%2F dialnet.unirioja.es%2Fdescarga%2Farticulo%2F4597577.pdf&usg=AOvVaw3kzBp USByeblwNtkp3JAXZ&opi=89978449), (Last accessed: 15.10.2023).

BAKER, Mona, (1988), ”Sub-Technical Vocabulary and the ESP Teacher: An Analysis of Some Rhetorical Items”, in *Medical Journal Articles, Reading in a Foreign Language* (4), 91-95, available online: [www.academia.edu](http://www.academia.edu), (Last accessed: 15.10.2023).

BAKER, Mona, (1992), *In Other Words: A Coursebook on Translation*, London/New York: Routledge.

BAKER, Mona, Gabriela Saldanha, (2009), *Routledge Encyclopedia of Translation Studies, 2 nd Edition*, London/New York: Routledge.

BANAY, George L., (1948), “An Introduction to Medical Terminology, Greek and Latin Derivations”, in *Bulletin of the Medical Library Association*, Jan; 36(1), 1-27, available online: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc>, (Last accessed: 15.10.2023).

BARBER, C.L., (1985), “Some Measurable Characteristics of Modern Scientific Prose”, in Swales J.,(ed.), *Episodes in ESP*, 3-14, Oxford: Pergamon Press.

BARTOLUCCI, Sue and Forbis Pat, (2005), *Medical Eponyms*, Second Edition, Maryland: Lippincott Williams and Wilkins.

BAWARSHI, Anis and Reiff, Mary Jo, (2010), *Genre:An Introduction to History, Theory, Resaerch and Pedagogy*, Indiana: Parlor Press.

BAZERMAN, Charles, (1998), *Shaping Written Knowledge: The Genre and Activity of the Experimental Article in Science*, London: Universtity of Wisconsin Press.

BELL, Roger.T., (2000), *Teoria și practica traducerii*, Iași: Editura Polirom.

BERKENKOTTER, Carol and Thomas N. Huckin, (1995), *Genre Knowledge in Disciplinary Communication - Cognition /Culture /Power*, New Gersey: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

BIBER, Douglas, (1989), “A Typology of English Texts”, in *Linguistics*, Vol.27, (1), 3-44, Amsterdam: Mouton de Gruyter.

BIBER, Douglas, (2006), “Stance in Spoken and Written University Registers”, in *Journal of English for Academic Purposes* 5 (2), 97-116.

BIBER, Douglas and Susan Conrad, (2009), *Register, Genre, and Style*, Cambridge: Cambridge University Press.

BHATIA, Vijay K., (1993), *Analysing Genre - Language Use in Professional Settings*, London: Longman.

BHATIA, Vijay K., (1996), “Methodological Issues in Genre Analysis”, in *Hermes* (16), 39-60.

BLANKENSHIP, Galina, (2022), “Medical Terminology: Greek and Latin Origins and Word Formation Guidelines”, available online: <https://www.transcendwithwords.com>, (Last accessed: 17.08.2023)

BROWN, G. and Yule, G. (1983), *Discourse Analysis*, Cambridge: Cambridge University Press.

BUHLER, Karl, (1984), *Theory of Language - The representational function of language*, John Benjamins Publishing Company.

BUJALKOVÁ, Maria, (2018), “The Coexistence of Latin and English in Medical Terminology and its Contribution to ESP Teaching”, in *International Journal of Humanities, Social Sciences and Education*, Vol.5, Issue 6, p.7-14, available online: <http://www.arcjournals.org>, (Last accessed: 17.08.2023).

CHARLES, Maggie, (2013), “English for Academic Purposes”, in Paltridge B., and Starfield S., (ed.) *The Handbook of English for Specific Purposes*, West Sussex: John Wiley and Sons, Inc.

CHESTERMAN, Andrew, (1989), *Readings in Translation Theory*, Helsinki: Oy Finn Lectura Ab

CHESTERMAN, Andrew, (1997), *Memes of Translation*, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

COOK, Guy, (1989), *Discourse*, Oxford: Oxford University Press.

COOK, Guy, (2001), *The Discourse of Advertising* 2 nd. Edition, London: Routledge.

COULTHARD, Malcom, (1994), *Advances in Written Text Analysis*, London/New York: Routledge.

CRYSTAL, David, (1987), *The Cambridge Encyclopaedia of Language*, Cambridge: Cambridge University Press

CYMBALISTA, P., Kleparski, G.A., (2013), "From Michael Bréal to Dirk Geeraets, Towards the Main Issues" in *Diachronic Lexical Semantics*, Jarosław: Publishing House of the Bronisław Markiewicz.

De BEAUGRANDE, R. and Dressler, W. U. (1981), *Introduction to Text Linguistics*, London: Longman.

DIMITRIU, Rodica, (2002), *Theories and Practice of Translation*, Colectia Cursus, Iași: Institutul European.

DIMITRIU, Rodica, (2015), "The Many Contexts of Translation (Studies)", in *Linguaculture 1/2015*:5-23.

DOGHUDJE, Chris A., (1985), *Advertising*, Bloomington: Indiana University Press.

DUDLEY-EVANS, T., (1986), "Genre Analysis: An Investigation of the Introduction and Discussion Sections of M.Sc. Dissertations", in Coulthard, M., *Talking about Text*, Birmingham: University of Birmingham.

DUDLEY-EVANS, T., (1999), "The Dissertation: A case of Neglect?", in Thompson P., *Issues in EAP Writing Research and Instruction*, 28-36, Reading University: CALS publication, available online: [www.reading.ac.uk](http://www.reading.ac.uk), (Last accessed: 15.10.2023).

DŽUGANOVA, Bozena, (2013), "English medical terminology- different ways of forming medical terms", in *JAHR*, Vol.4, No.7, 55-69, available online: <https://hrcak.srce.hr/file/162511>, (Last accessed: 17.08.2023).

ELTORE, Elizabeth and Elianne Riska, (1995), *Gendered Moods, Psychotropics and Society*, London: Routledge.

EMERY, Peter G. (1991), "Text classification and text analysis in advanced translation teaching", in *Meta*, 36 (4), 567-577, Montréal: Les Presses de l'Université de Montréal.

ESTOPÀ, Rosa, et al., (2020), "Terminology in Written Medical Reports: A Proposal of Text Enrichment to Favourites Comprehension by the Patient", in *Proceedings of*



the 6th International Workshop on Computational Terminology, p.43-49, available online: <https://aclanthology.org/2020.computerm-1.6.pdf>, (Last accessed: 15.10.2023).

EZPELETA, Piorno, (2012), “Metagenres and medicinal product information”, in *Panacea* 13/36, 327-332, available online: <http://tremedica.org/panacea.html>, (Last accessed: 15.10.2023).

FAIGLEY, Lester and Paul Mayer, (1983), “Rhetorical theory and readers’ classifications of text-types”, in *Text-Interdisciplinary Journal for the Study of Discourse* 3(4), 305-326.

FASOLD, Ralph, (1990), *Sociolinguistics of Language*, Oxford: Blackwell.

FISCHBACH, Henry, (1962), “Problems of Medical Translation”, available online: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov>. (Last accessed: 15.10.2023).

FISCHBACH, Henry, (1998), *Translation and Medicine*, Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.

FLOWERDEW, John and Maurizio Gotti, (2006), *Studies in Specialised Discourse*, Bern: Peter Lang.

GADDIS, ROSE Marylin, (1996), *Translation Horizons Beyond the Boundaries of Translation Spectrum*, State University of New York at Binghamton.

GAMBIER, Yves and Luc Van Doorslaer (2012), *Handbook of Translation Studies*, vol 3, Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins.

GARCÍA IZQUIERDO, Isabel, (2006), “The Concept of Text Type and Its Relevance to Translator Training”, in *Target*, 12 (2), 283-295.

GARCÍA IZQUIERDO, Isabel, and Vincent Montalt Resurrecció, (2013), *Translating into Textual Genre*. *Linguistica Antverpiensia*, New Series, Themes in Translation Studies.

GHERASIM, Alexandra, (2014), “Metafore conceptuale derivate din termeni anatomici”, in *Revista Limba Romană*, p.160-7, provided by Diacronia.ro, available online: [www.diacronia.ro](http://www.diacronia.ro), (Last accessed: 15.10.2023).

GLÄSER, Rosemarie (1995). *Linguistic Features and Genre Profiles of Scientific English*, Fráncfort: Peter Lang.

GRIMES, Joseph, (1975), *The thread of discourse*, The Hague: Mouton

GOTTI, Maurizio, (2003), *Specialised Discourse*, Bern: Peter Lang

GOTTI, Maurizio, (2016), *Specialised Discourse. Linguistic Features and Changing Conventions*, Bern: Peter Lang.

GOTTI, Maurizio, (2006), “Variations in Medical Language for Academic Purposes”, in *Medical Discourse in Professional Academic and Popular Settings*, 9-30.

GOTTI, Maurizio, et al., (2015), “Insights into Medical Communication”, in *Linguistic Insights* Vol.203, Bern: Peter Lang.

GRYGIEL, Marcin, (2017), *Cognitive Approaches to Specialist Languages*, Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

GUIDÉRE, Mathiew (2018), “The Translation of Advertisements: from Adaptation to Localization”, available online: <https://vdocuments.mx/the-translation-of-advertisements-from-adaptation-to-localization.html> (Last accessed: 14.03.2024).

HALLYDAY, M.A.K. and Ruqaiya Hasan, (1976), *Cohesion in English*, New York: Longman.

HALLYDAY, M. A. K., (1993), “Some Grammatical Problems in Scientific English”, in Halliday M.A.K. and Martin J.R., (Eds.), *Writing Science: Literacy and Discursive Power*, 76-94, London: The Falmer Press.

HATIM, Basil and Ian Mason, (1990), *Discourse and the Translator*, Longman Group UK Limited

HATIM, Basil and Ian Mason, (1997), *The Translator as Communicator*, London/New York: Routledge.

HATIM, Basil and Jeremy Munday, (2004), *Translation: An Advanced Resource Book*, New York: Routledge.

HAYNES, R., Brian et al., (2008), *Interventions for enhancing medication adherence*, Ontario: John Wiley and Sons.

HRISTEA, Theodor, (1967), “Tipuri de calc lingvistic”, in *SCL*, Vol. 18, Nr. 5, Bucuresti, 507-527, available online: <http://dspace.bcu-iasi.ro/handle/123456789/3321>, (Last accessed: 16.10.2023).

HUTCHINSON, Tom and Alan Waters, A., (1987), *English for Specific Purposes*, Cambridge: Cambridge University Press.

ILYNSKA, Larisa and Marina Platonova, (2016), *Meaning in Translation: Illusion of Precision*, Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing.

JI, Meng., et al., (2019), *Multicultural Health Translation, Interpreting and Communication*, New York: Routledge.

JOHNS, Ann, M., (2002), *Genre in the Classroom: Multiple Perspectives*, Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

JÓSKOWSKA, Katarzyna, (2013), “Greek and Latin in medical terminology”, in *Folia Medica Copernicana* 2013; 1(2): 41-52, available online: [www.journals.viamedica.pl](http://www.journals.viamedica.pl), (Last accessed: 15.10.2023).

JOHNS, Ann, M., et al., (2006), “Crossing the Boundaries of Genre Studies: Commentaries by Experts”, in *Journal of Second Language Writing* (15):234-49.

KATAN, David, (1999), *Translating Cultures: An Introduction for Translators, Interpreters and Mediators*, Routledge

KINNEAVY, James, L., (1980), *A Theory of Discourse*, New York: Norton.

KLEIN, Celeste and Scott Van Til, (2014), *An Approach to Back Translation of Medical/Pharmaceutical Texts*, The ATA Chronicle.

KOMLJENović, Ana, (2017), *The Challenges of Translating Advertisements and Slogans*, Master Thesis, available online:

<https://repozitorij.ffos.hr/islandora/object/ffos%3A2562/datastream/PDF/view>

KUZIO, Anna, (2019), “Difficulties resulting from language diversity in teaching medical translation and methods to overcome them when teaching medical English to future translators”, in *Language Value*, Vol.11, No.1, 23-44, available online: <http://www.languagevalue.uji.es>, (Last accessed: 15.10.2023).

KUZMINA, Olga, et al., (2015), “Problems of the English abbreviations in medical translation” in *Procedia-Social and Behavioral Sciences* 199 (2015) 548-554, available online: [www.sciencedirect.com](http://www.sciencedirect.com), (Last accessed: 15.10.2023).

LAVIOSA, Sara, (2002), *Corpus-based translation studies: Theory, findings, applications*, Amsterdam: Rodopi.

LEE, David, (2001): “Genres, registers, text types, domains and styles: clarifying the concepts and navigating a path through the BNC jungle”, in *Language Learning and Technology*, 5 (3), 37-72.

LEECH, Geoffrey, (1996), *English in Advertising*, London: Longman.

LUNGU BADEA, Georgiana, (2012), *Teoria Culturemelor, teoria traducerii*, Editura Universității de Vest, Timișoara.

LYSANETS, Yuliia and Olena Bieliaieva, (2018), “The use of Latin terminology in medical case reports: quantitative, structural and thematic analysis” in *Journal of Medical Case Reports*, available online: <https://jmedicalcasereports.biomedcentral.com>, (Last accessed: 15.10.2023).

MARTIN, James, R., (1985), “Process and Text: Two aspects of Human Semiosis”, in Benson J.D., and Greaves, W.S., (eds.), *Systemic Perspectives on Discourse*, Vol.1., 248-274, Norwood, NJ: Ablex.

McENERY, A., Wilson, A., (2001), *Corpus linguistics* (2nd edition), Edinburgh: Edinburgh University Press.

MILLER, Carolyn, R., (1984), “Genre as Social Action”, in *Quarterly Journal of Speech*, (70), 151-167.

MONTALT, Vincent and Gonzalez Davies, M., (2012), *Medical Translation Step by Step*, Manchester: St. Jerome Publishing.

MONTALT, Vicent, et al., (2018), “Medical translation in the 21<sup>st</sup> century – challenges and trends”, in: Montalt, Vicent; Karen Zethsen & Wioleta Karwacka (eds.) 2018, *Retos actuales y tendencias emergentes en traducción médica / Current challenges and emerging trends in medical translation*, 27-42.

MUNDAY, Jeremy, (2016), *Introducing Translation Studies*, London/New York: Routledge.

NANZEAN, Adrian, (2012), “Challenges faced by medical translators” in *Proceedings of the International Conference: Communication, Context, Interdisciplinarity*, 698-703, available online: <https://scholar.google.com>, (Last accessed: 15.010.2023).

NEUBERT, Albrecht, (1985), *Text and Translation*, Leipzig: Verlag Enzyklopädie.

NEUBERT, Albrecht and Gregory, M., Shreve, G.M., (1992), *Translation as Text*, Kent: University of Kent Ohio Press.

NEUBERT, Albrecht, (1996), “Textlinguistics of Translation: The Textual Approach to Translation”, in *Translation Horizons Beyond the Boundaries of Translation Spectrum*, Binghamton: Center for Research in Translation, State University of New York at Binghamton.

NEWMARK, Peter, (1988), *A Textbook of Translation*, New York/London/Toronto: Prentice Hall.

NORD, Christiane, (1991), “Scopos, Loyalty and Translational Conventions”, in *Target International Journal of Translation Studies*, 91-109, Amsterdam.

NORD, Christiane, (2005), *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology and Didactic Application of a Model for Translation Oriented Text-Analysis*, Amsterdam: Rodopi.

NORD, Christiane, (2018), *Translating as a Purposeful Activity, Second edition*, New York: Routledge.

NORD, Christiane, (1997), “Defining Translation Functions, The Translation Brief as a guideline for Trainee Translator”, 41-55, available online: <https://www.researchgate.net>, (Last accessed: 15.10.2023).

PALTRIDGE, Brian and Sue Starfield, (2007), *Thesis and Dissertation Writing in a Second Language*, London: Routledge.

PALTRIDGE, Brian and Sue Starfield, (2013), *The Handbook of English for Specific Purposes*, John Wiley & Sons, Inc.

PARKINSON, Jean, (2013), “English for Science and Technology”, in Paltridge, B., and Starfield, S., (eds), *The Handbook of English for Specific Purposes*, 155-175, Boston: Wiley-Blackwell.

RABADAN, Rosa, (1996), “Functional Models and Translation Equivalence: A Pragmatic Approach”, in *Translation beyond the Boundaries of Translation Spectrum*, Binghamton: Center for Research in Translation, State University of New York at Binghamton.

RASK, Nina, (2008), “Analysis of a Medical Translation: Terminology and Cultural Aspects”, *Växjö Universitet*, available online: <https://www.diva-portal.com>, (Last accessed: 15.10.2023).

RASUL, Sabir, Hasan, (2019), *Procedures and Strategies in English-Kurdish Translation of Media Texts*, Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars

Publishing, available online: [www.cambridgescholars.co.uk](http://www.cambridgescholars.co.uk), (Last accessed: 15.10.2023).

RAYNOR, Theo, (2007), “The Importance of Medicines Information for Patients”, in *Concordance, January 2007* p.61-63, available online: <https://doi.org/10.1002/psb.15>, (Last accessed: 15.10.2023).

REISS, Katharina, (1971/2000), *Translation Criticism: Potential and Limitations*, Manchester: St Jerome and American Bible Society.

REISS, Katharina, (1977/1989), “Text types, translation types and translation assessment”, Trans.by A. Chesterman, in *Readings in Translation Theory*, 105-115, Helsinki: Finn Lecture.

REISS, Katharina and Hans VERMEER, (2014), *Towards a General Theory of Translational Action, Skopos Theory Explained*, London/ New York: Routledge.

RIBES, Ramon, (2006), *Medical English*, Berlin /Heidelberg: Springer.

ROWELY-JOLIVET, Elisabeth, (2002), “Visual Discourse in Scientific Conference Papers”, in *English for Scientific Purposes* 21, 19-40.

SAGER, J.C., et al., (1980), *English Special Language: Principles and Practice in Science and Technology*, Wiesbaden: Oscar Brandstatter.

SAGER, J.C., (1993), *Language Engineering and Translation*, Manchester: John Benjamins Publishing Company.

SÁNCHEZ-GIJÓN, Pilar, (2009), “Developing documentation skills to build do-it-yourself corpora in the specialised translation course” 109-127, in A. Beeby, et al., *Corpus Use and Translating: Corpus Use for Learning to Translate and Learning Corpus Use to Translate*, Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

SCHÄFFNER, Christina, (2002), *The Role of Discourse Analysis for Translation and in Translator Training*, Clevedon: Multilingual Matters Ltd.

SEARLE, John, (1969), *Speech Acts*, Cambridge: Cambridge University Press.

SINCLAIR, J.M. and Malcolm COULTHARD., (1975), *Towards an Analysis of Discourse: The English Used by Teachers and Pupils*, London: Oxford University Press.

SMITH, Veronica and Klein M., (1977), Advertising – A Five-Stage Strategy for Translation. Translation as Intercultural Communication, available online at: <https://doi.org/10.1075/btl.20.18smi>. (Last accessed: 9.02.2024).

STANTON, William, J., (1984), *Fundamentals of Marketing*, New York: Mc. Graw Hill.

SWALES, John, M., (1990), *Genre Analysis-English in Academic and Research Settings*, Cambridge: Cambridge University Press.

SWALES, John, M., (1993), “Genre and Engagement”, in *Revue Belge de Philologie et de l’Histoire* (71), 687-698.

TANNEN, Deborah, (1982), “Spoken and Written Language: Exploring Orality and Literacy”, Vol.IX in the series *Advances in Discourse Processes*, New Jersey: Ablex Publishing Corporation.

TARONE, E., (1981), “Some thoughts on the notion of communicative strategy”, in *TESOL Quarterly*, Vol 15, No.3, 285-295, available online: [www.jstor.org](http://www.jstor.org), (Last accessed: 15.10.2023).

TARONE, E., (1981), “On the Use of Passive in Two Astrophysics Journal Papers”, in *The ESP Journal*, Vol.1, No.2, 123-140, available online: [www.academia.edu](http://www.academia.edu) , (Last accessed: 15.10.2023).

TITIYEVSKA, Tetyana., et al., (2016), *Latin and Fundamentals of Medical Terminology*, Zaporizhzhia State Medical University, Department of Foreign Languages, Zaporizhzhia, available online: <http://eprints.cdu.edu.ua>, (Last accessed: 15.10.2023).



TOURY, Gideon, (1995), *Descriptive Translation Studies and beyond*, Amsterdam and Philadelphia: Benjamins.

TROSBORG, Anna, (1997), *Text Typology and Translation*, John Benjamins Publishing Company Amsterdam /Philadelphia, Volume 26.

QUIRK, Randolph, (1986), *Words at Work: Lectures on Textual Structure*, Singapore: Singapore University Press.

QUIROZ, Gabriel, (2006), “Using an English-Spanish parallel corpus to solve complex premodification in noun phrases”, in Gotti, M., Sarcevic, S., *Insights into Specialised Translation*, 367-390, Bern: Peter Lang.

ULKIN, Ilya, et al., (2020), “Use and translation of abbreviations and acronyms in scientific texts”, in *E3S Web of Conferences* 210, available online: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202021021006>, (Last accessed: 15.10.2023).

VÁZQUEZ-AYORA, Gerardo, (1977), *Introducción a la Traductología*, Washington, D.C.: Georgetown University Press.

VERMEER, Hans, (2000), “Skopos and Commission in Translation Action”, in Venuti, L. (ed.), in *The Translation Studies Reader*, London, New York: Routledge, pp. 221-232.

VIHLA, Minna. (1999), *Medical Writing: Modality in Focus*, Amsterdam: Rodopi.

VINAY, Jean - Paul and Jean Darbelnet, (1995), *Comparative Stylistics of French and English. A methodology for translation*, Philadelphia: John Benjamins.

WEISE, G., (1993), “Criteria for the classification of ESP texts”, in *Fachsprachen* (1), 26-31, Berlin/New York: Walter de Gruyter.

WERLICH, Egon, (1976), *A Text Grammar of English*, Heidelberg: Quelle and Meyer.

WOYWODT, Alexander and Eric Matterson, (2017), “Should eponyms be abandoned? Yes”, in *BMJ Clinical Research*, Vol. 335, 424-425, available online: <http://researchgate.net>, (Last accessed: 15.10.2023).

WRIGHT, Sue, E., and Leland D., Wright, Jr, (1993), *Scientific and Technical Translation*, John Benjamins Publishing Company, Philadelphia.

### III. Webografie

- [71] Agenția Națională a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale din România, available online: <http://www.anm.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [72] Color Theory: Blue as a Branding Color, available online: [www.brandingcompass.com](http://www.brandingcompass.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [73] Council Directive 92/28 EEC of 31 March 1992, available online: [www.eur-lex.europa.eu](http://www.eur-lex.europa.eu), (Last accessed: 14.10.2023).
- [74] Directiva 2002/183 CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la medicamentele de uz uman, available online: [www.eur-lex.europa.eu](http://www.eur-lex.europa.eu), (Last accessed: 14.10.2023).
- [75] Electronic Medicines Compendium, available online: <https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.7533.pdf> , (Last accessed: 14.10.2023).
- [76] Glossary of Terms - FDA, available online: <https://www.fda.gov>, (Last accessed: 14.10.2023).
- [77] Informarea publicului /Lege 95/2006, available online: [www.lege5.ro](http://www.lege5.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [78] Merriam Webster Dictionary, available online: [www.merriam-webster.com](http://www.merriam-webster.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [79] Notino, available online: <https://www.notino.ro>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [80] Notino, available online: <https://www.notino.com>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [81] Nurofen Romania, available online: [www.nurofen.ro](http://www.nurofen.ro), (Last accessed: 15.10.2023).
- [82] Nurofen, available online: [www.nurofen.co.uk](http://www.nurofen.co.uk), (Last accessed: 15.10.2023).
- [83] Nurofen Logo, available online: [www.1000logos.net](http://www.1000logos.net), (Last accessed: 15.10.2023).
- [84] Oxford English Dictionary, available online: [www.oed.com](http://www.oed.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [85] Revalid-Swiss Hair Care, available online: [www.revalid.ro](http://www.revalid.ro), (Last accessed: 15.10.2023).

- [86] Revalid -Swiss Hair Care, available online: [www.revalid.com](http://www.revalid.com), (Last accessed: 15.10.2023).
- [87] US Food and Drug Administration, available online: <https://www.fda.gov>, (Last accessed: 15.10.2023).
- [88] Walmark Stada Group, available online: [www.walmarkgroup.stada](http://www.walmarkgroup.stada), (Last accessed: 15.10.2023).